

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

EUROSYSTEMET

DET FÆLLES EUROBETA- LINGSOMRÅDE (SEPA)

◀ ET INTEGRERET
DETAILBETALINGSMARKED ▶

29

10 EURO

INDHOLD

Forord	5
Indledning	6
1. Oprettelse af det fælles eurobetalingsområde	7
> En oversigt over SEPA	7
> Hvorfor SEPA?	10
> Banksektorens initiativer	11
> Tidsplan	14
2. SEPAs betydning for interessenterne	15
> For forbrugerne	16
> For forretningerne	16
> For virksomhederne	17
> For pengeinstitutterne	17
> For infrastrukturudbydere	18
3. SEPAs komponenter	19
> SEPA-betalingsinstrumenter	19
> SEPA-infrastrukturer	24
> Standardisering	25
> Juridiske rammer	26
4. SEPA og Eurosystemet	27
> Eurosystemets vision for SEPA	27
> Eurosystemets fokus	27
> Realiseringen af SEPA	28
> Eurosystemets forventninger på langt sigt	29

FORORD

Jean-Claude Trichet

Med SEPA bliver alle
betalinger i euro til
indenlandske betalinger

Siden indførelsen af eurosedler og -mønter i 2002 har forbrugerne i euroområdet kun haft brug for én pung og én valuta til kontantbetalinger. Nu er tiden kommet til at give forbrugere, uanset hvor de befinder sig i euroområdet, mulighed for at foretage kontantfrie betalinger overalt i euroområdet fra én enkelt konto og på samme grundlæggende betingelser. For at opnå dette bliver de forskellige markeder for detailbetalinger i euroområdet lagt sammen til ét marked, SEPA (Single Euro Payments Area), det fælles betalingsområde for betalinger i euro. Inden for SEPA bliver alle betalinger i euro behandlet som indenlandske betalinger, og den nuværende skelnen mellem nationale og grænseoverskridende betalinger ophører. I alle eurolande kræver dette ikke blot ændringer af banksektoren, men også af kundernes vaner.

Disse ændringer er nødvendige, for at betalingsmarkedet kan blive mere integreret, hvilket vil medføre betydelige økonomiske fordele. SEPA betyder ikke blot, at der bliver indført mere sammenlignelige ydelser, men også øget konkurrence og mere innovation. Det nye, integrerede og konkurrenceprægede marked bliver en fordel for kredit- og betalingsinstitutter, som har mulighed for at anvende ny teknologi og kan tilbyde kunderne ekstraydelser. Det er vigtigt, at SEPA ikke betragtes som et "engangsprojekt", men snarere som et projekt i stadig udvikling, der er med til at fremme europæisk integration, og som til stadighed søger at forbedre alle aspekter af euroområdets detailbetalingsmarked. SEPA kommer også til at yde et betydeligt bidrag til Lissabon-strategien, som sigter mod en øget konkurrenceevne og en stadig udvikling i EUs økonomi. SEPA-projektet er en væsentlig del af EUs indre marked og behøver alle interessenters fulde støtte. SEPA-projektet har Eurosystemets fulde støtte.

SEPA vil styrke europæisk
integration

SEPA vil skabe konkurrence
og innovation og forbedre
kundernes vilkår

Jean-Claude Trichet

Formand for Den Europæiske Centralbank

INDLEDNING

Siden etableringen af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab i 1958 har vejen til et mere integreret finansielt marked i Europa været markeret af en række begivenheder. Den synligste af disse var lanceringen af euroen i 1999 og eurolandenes indførelse af eurosedler og -mønter i 2002. Mindre synlig – men også af stor betydning – var etableringen af Target, centralbankernes betalingssystem til store betalinger, der blev oprettet 1. januar 1999, samt efterfølgeren til dette system, Target2, der blev oprettet i 2007. Target2 er rygraden i det finansielle system i euro og samtidig det værktøj, som anvendes til at gennemføre Eurosystemets fælles pengepolitik. SEPA-projektet er det næste store skridt i retning af større europæisk integration. SEPA gør det muligt for kunderne at foretage kontantfrie betalinger i euro til en hvilken som helst modtager hvor som helst i euroområdet fra én enkelt bankkonto og ved hjælp af et enkelt sæt betalingsinstrumenter. Det betyder, at alle detailbetalinger i euro bliver indenlandske, og at der ikke længere skelnes mellem nationale og grænseoverskridende betalinger inden for euroområdet.

Banksektoren lancerede dette udfordrende projekt i 2002 ved at oprette European Payments Council (EPC). EPC definerer de nye regler og procedurer for eurobetalinger. Det er ikke blot interessenter i euroområdet, som involveres i dette arbejde, men også interessenter i de øvrige lande i EU, Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz. Pengeinstitutter og betalingsformidlere uden for euroområdet får således lejlighed til at deltage i betalingssystemer i euro. De får mulighed for at anvende samme standarder og praksis, som gælder for SEPA, og de bidrager derved til oprettelsen af et indre marked for betalingstjenester.

Formålet med denne brochure er at give en oversigt over SEPA-projektet. Eurosystemet (Den Europæiske Centralbank (ECB) og de nationale centralbanker i euroområdet) har ansvaret for, at betalingssystemerne i euroområdet fungerer smidigt, og de lægger derfor særlig vægt på realiseringen af SEPA i euroområdet. Dette er også grunden til, at der i brochuren fortrinsvis sættes fokus på euroområdet.

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

> EN OVERSIGT OVER SEPA

SEPA ER:

- > et område, inden for hvilket forbrugere, virksomheder og andre økonomiske aktører får mulighed for at foretage og modtage betalinger i euro på samme grundlæggende betingelser og med samme grundlæggende rettigheder og forpligtelser, uanset om betalingen foregår inden for et enkelt lands grænser eller er grænseoverskridende.

FORMÅLET MED SEPA ER:

- > at styrke europæisk integration ved at etablere et indre marked for detailbetalinger. Det indre marked for eurobetalinger vil medføre øget konkurrence og mere innovation og således føre til et bedre serviceniveau for kunderne.

SEPA BESTÅR AF:

- > den fælles valuta
- > ét enkelt sæt af instrumenter til betalinger i euro – konto-til-konto overførsler, direkte debiteringer og kortbetalinger
- > en effektiv infrastruktur til gennemførelse af eurobetalinger
- > fælles tekniske standarder
- > fælles forretningspraksis
- > et harmoniseret juridisk grundlag
- > og indebærer en løbende udvikling af nye kundeorienterede tjenester.

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

SEPA KRÆVER SAMSPIL MELLEM FØLGENDE GRUPPER:

- > **Den europæiske banksektor** er ansvarlig for at omstrukturere betalingssystemerne i euroområdet. Omstruktureringen vil på kort sigt medføre betydelige omkostninger. På mellemlangt til langt sigt vil den imidlertid være en fordel for den europæiske banksektor, idet den vil medføre besparelser og potentielle nye indtægtskilder. Sektoren har til at koordinere indsatsen oprettet et besluttende organ, der skal styre og koordinere SEPA-projektet. Organet kaldes European Payments Council (EPC) og består af 74 europæiske pengeinstitutter, herunder de tre europæiske sammenslutninger af kreditinstitutter og Euro Banking Association (EBA). Medlemmer

www.europeanpaymentscouncil.eu

fra EU, Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz er repræsenteret i EPC, hvis arbejde er rettet mod alle eurobetalinger i disse lande.

- > **Den europæiske clearing- og afviklingsindustri** tilstræber at sikre, at alle betalingsmodtagere i euroområdet kan nås ved hjælp af SEPA-instrumenterne. Forskellige infrastrukturudbydere, som fx automatiserede clearingcentraler (ACH'er) og firmaer, der behandler kortbetalinger, deltager aktivt i dette arbejde. European Automated Clearing House Association (EACHA) har udviklet et sæt procedurer, der skal sikre interoperabilitet mellem de forskellige infrastrukturer, mens

www.abe.org

EBA har udviklet STEP2, den første fælleseuropæiske automatiserede clearingcentral (PEACH), til clearing af såvel grænseoverskridende som nationale detailbetalinger i euro.

- > **Virksomhederne i euroområdet** (selskaber, handlende, små og mellemstore virksomheder) er involverede i udviklingen af tjenester, der skal automatisere betalingsprocessen. Disse tjenester omfatter alt fra fakturering til afstemning af bogføringsposter og hjælp til at sikre fuldautomatisk behandling af alle betalinger. Da betalingerne effektueres papirløst og uden manuel

www.eact.eu

indgriben, nedbringer dette omkostningerne ved at foretage og modtage betalinger. De økonomiansvarlige i virksomhederne repræsenteres af European Association of Corporate Treasurers (EACT).

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

- > **Offentlige forvaltninger** og **forbrugerne** bliver brugere af de nye SEPA-betalingsinstrumenter. Staten og den offentlige forvaltning foretager både store nationale og grænseoverskridende betalinger i forbindelse med udbetalingen af pensioner, sociale ydelser samt i forbindelse med skatterelaterede betalinger. Det er derfor nødvendigt at opnå et bindende tilsagn fra de offentlige forvaltninger. Rådet af økonomi- og finansministre (Ecofin-Rådet) har ved flere lejligheder givet udtryk for sin klare støtte til oprettelsen af SEPA.

www.consilium.europa.eu

Følgende **offentlige myndigheder** er involverede i SEPA-projektet:

- > **Eurosystemet** har i adskillige publikationer fremhævet forventningerne til SEPA-projektet. Alle fremskridt og enhver udvikling i relation til SEPA overvåges nøje.
- > **Europa-Kommissionen** har udarbejdet en strategi til at fjerne hindringer i det indre marked og forenkle dets regler. Kommissionen har fx stillet forslag til betalingstjenestedirektivet, som blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i 2007.
- > De **nationale myndigheder** forventes at blive stadig mere involverede i og blandt de første til at indføre SEPA-betalingsinstrumenterne.

www.ecb.europa.eu
www.ec.europa.eu/internal_market

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

> HVORFOR SEPA?

Økonomien i euroområdet er på nuværende tidspunkt ikke i stand til fuldt ud at udnytte fordelene ved Den Økonomiske og Monetære Union.

Økonomien i euroområdet er på nuværende tidspunkt ikke i stand til at udnytte alle fordele ved det indre marked

Detailbetalinger i euro til andre eurolande er besværlige for kunderne, fordi de ofte kræver andre betalingsformater og er mere tidskrævende. Så længe det er tilfældet, er euroen ikke fuldt ud indført som fælles valuta.

På trods af indførelsen af euroen i 1999 og udviklingen af Target/Target2, det fælles betalingssystem til store eurobetalinger, behandles små elektroniske betalinger (dvs. detailbetalinger) fortsat forskelligt i de enkelte eurolande. Overordnet har antallet og de forskellige typer af betalingsinstrumenter, standarder og infrastrukturer til behandling af detailbetalinger ikke ændret sig væsentligt siden indførelsen af euroen. Det betyder, at virksomheder med et betydeligt antal grænseoverskridende betalinger stadig er nødt til at have bankkonti i mange af de lande, hvor de driver forretning. National lovgivning er yderligere med til at komplicere grænseoverskridende virksomhed, idet interessenterne skal opfylde forskellige bestemmelser og krav, alt efter hvilket land de handler med.

Denne fragmentering påvirker ikke kun grænseoverskridende betalinger, men også nationale eurobetalinger, idet den hindrer innovation og konkurrence i euroområdet. Oprettelsen af det fælles betalingsområde

vil fremme innovation på tværs af nationale grænser.

De fragmenterede detailbetalingsmarkeder i EU vil lidt efter lidt blive erstattet af et komplet og konkurrencedygtigt marked for euroområdet

Målet med SEPA er således at skabe et integreret, konkurrencedygtigt og innovativt detailbetalingsmarked for alle kontantfrie eurobetalinger, der med tiden vil blive gennemført fuldstændig elektronisk. SEPA bliver således en fordel for alle kunder.

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

> BANKSEKTORENS INITIATIVER

I forbindelse med den gradvise overgang til SEPA har banksektorens fokus primært været udviklingen af SEPA-betalingsinstrumenter. Sektoren udarbejdede først nye regelsæt for konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer samt overordnede rammer for kortbetalinger. Derefter blev principperne for den underliggende betalingsinfrastruktur identificeret, og en række standardiseringsspørgsmål behandlet. Disse foranstaltninger lettede indførelsen af de nye fælles betalingsinstrumenter i euroområdet. Mens det i begyndelsen primært var bank-til-bank forholdet, som var i fokus, begyndte banksektoren i 2008 at se på, hvordan betalingsformidlingen kunne forbedres mellem kunder og banker (dvs. kunde-til-bank og bank-til-kunde forholdet).

De nye **betalingsinstrumenter**, som banksektoren tilbyder sine kunder, bliver baseret på et nyt regelsæt, ny praksis og nye standarder for eurobetalinger.

EPC har udformet nye regelsæt for konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer i SEPA samt rammer for SEPA kortbetalinger. På baggrund af disse kan pengeinstitutterne udvikle SEPA-betalingsprodukter.

For konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer er der udformet nye fælles betalingsinstrumenter, som gør det muligt for kunder at sende/modtage eurobetalinger til/fra hvilken som helst modpart i euroområdet. Betalingsinstrumenterne er defineret i regelsamlinger, der omfatter både regler, praksis og standarder, som gælder for den pågældende form for eurobetalinger. For kortbetalinger er der valgt en "tilpasningsstrategi", der gør det muligt for eksisterende betalingskortsystemer og deres operatør(er) at tilpasse sig nye forretningsmæssige og tekniske standarder og procedurer. EPC har opstillet regler for, hvordan kortsystemer (herunder også kortudstedere, -indløser og kortoperatører) skal tilpasse deres nuværende drift, så den overholder principperne i SEPA for kortbetalinger i euro. Et centralt aspekt ved de nye betalingsinstrumenter er den klare adskillelse af regelsæt (regler, praksis og standarder) og infrastrukturer. Dette vil gøre det muligt for alle infrastrukturer at gennemføre SEPA-betalinger.

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

De finansielle institutioner er ansvarlige for kvaliteten af deres SEPA-produkter, og det står dem frit for at tilbyde deres kunder forbedrede produkter, så længe de er i tråd med de forskellige instrumenter og regelsæt.

Infrastrukturerne tager sig af den operationelle side af eurobetalingernes clearing og afvikling.

EPC har opstillet rammer, som nærmere definerer de regler og procedurer, som infrastrukturudbydere (dvs. ACH'er, firmaer, der behandler kortbetalinger, og andre firmaer, der formidler, overfører og udveksler betalingsrelateret information for finansielle institutioner) skal følge.

Hidtil har infrastrukturudbydere været ansvarlige for at forvalte regler, praksis og standarder i relation til nationale betalinger, og de har også typisk tilbudt deres ydelser til finansielle institutioner. I SEPA er regler og standarder defineret i SEPA-betalingsinstrumenterne, som er adskilt fra infrastrukturen, hvor betalingerne behandles. Denne adskillelse vil gøre det muligt for infrastrukturudbydere at konkurrere og tilbyde deres ydelser til alle pengeinstitutter og betalingskortudbydere.

STEP2, den første fælleseuropæiske automatiserede clearingcentral, ledes af EBA Clearing. Andre europæiske clearingcentraler, som repræsenteres af EACHA, har udarbejdet rammer, som skal lette interoperabiliteten mellem forskellige europæiske infrastrukturer. Disse rammer bør således gøre det muligt for alle kunder i Europa henholdsvis at sende/modtage konto-til-konto overførsler og foretage/modtage direkte debiteringer.

Tjenester med relation til kunde-til-bank forholdet

Med udgangspunkt i regelsættene for SEPA-betalingsinstrumenterne kan de finansielle institutioner enten hver især eller i samarbejde med andre udforme forbedrede produkter og tilbyde dem til deres kunder. Tjenesterne skal være gennemsigtige, og EPC skal informeres, når de er klar til at blive taget i brug.

Under udviklingen af de forskellige SEPA-betalingsinstrumenter og -regelsæt har EPC fokuseret på bank-til-bank forholdet. I 2008 besluttede EPC at udvide dette fokus og intensivere arbejdet med kunde-til-bank forholdet. Målet er at

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

udvikle tjenester, der dækker hele SEPA, og som øger betalingsinstrumenternes anvendelse.

Arbejdet med tjenester, der gør det muligt for kunderne at initiere betalinger hos online-butikker via deres netbank (dvs. **online betalingsinitiering**) eller ved hjælp af deres mobiltelefon er påbegyndt. Andre tjenester muliggør elektroniske betalingsbekræftelser. **E-bogføring** fx tilbydes kunderne efter betaling. Regninger og betalinger sammenholdes elektronisk, og betalingsmodtagers regnskab ajourføres automatisk. Eurosystemet har opfordret EPC til at fortsætte arbejdet med disse tillægsydelser.

Uden for EPC er arbejdet med en af de hyppigst anvendte tillægsydelser – **e-fakturering** – begyndt. Denne ydelse tilbydes kunderne inden betaling. Regninger sendes direkte til betalers netbank. Efter at betaler har accepteret regningen, oprettes der automatisk en betalingsinstruks med relevant information om betaler og betalingsmodtager. Arbejdet varetages af Europa-Kommissionens ekspertgruppe om e-fakturering. Målet er at udvikle et regelsæt for e-fakturering inden udgangen af 2009. ECB giver sin fulde støtte til denne form for initiativer. Ved at kombinere SEPA-betalingsinstrumenterne med tillægsydelser er der nemlig mulighed for at opnå store besparelser, idet alt papir fjernes, og betalingerne behandles fuldautomatisk.

Tillægsydelser
før betaling

Håndtering af
betalinger

Tillægsydelser
efter betaling

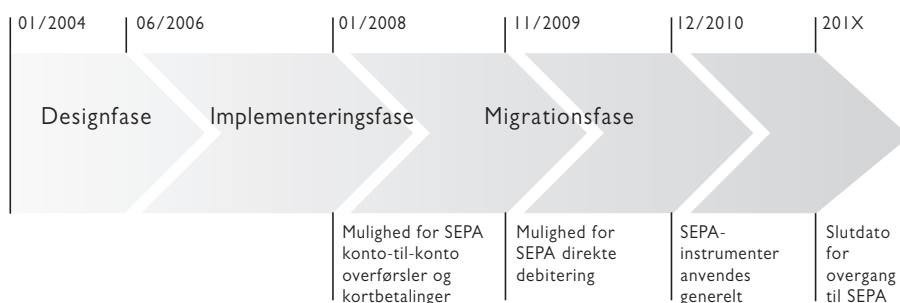
Fuldautomatisk behandling af betalinger

OPRETTELSE AF DET FÆLLES EUROBETALINGSOMRÅDE

> TIDSPLAN

EPC har lagt en tidsplan for SEPA-projektet, som indeholder tre hovedfaser: en designfase, en implementeringsfase og en migrationsfase.

EPCs tidsplan

Første fase, **designfasen**, blev indledt i 2004. I denne fase blev de nye regelsæt for konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer samt de overordnede principper for kortbetalinger og clearing- og afviklingsinfrastrukturer udformet. De nødvendige standarder og specifikationen af sikkerhedskravene blev udarbejdet.

Anden fase, **implementeringsfasen**, startede medio 2006 og fortsatte indtil udgangen af 2007. I denne fase af projektet blev opmærksomheden koncentreret om at forberede indførelsen af de nye SEPA-instrumenter, -standarder og -infrastrukturer. I denne fase blev der også udført test. De organer, som skulle stå for implementeringen/overgangen nationalt, var blevet oprettet i de enkelte eurolande, og de hjalp med til at overvåge de forskellige interessenters forberedelser til indførelsen af SEPA. Interessenterne var meget forskellige og omfattede fx pengeinstitutter, infrastrukturudbydere, offentlige forvaltninger, virksomheder og andre brugere.

Den afsluttende fase er **migrationsfasen**, hvor de nationale betalingsinstrumenter kommer til at fungere side om side med de nye SEPA-betalingsinstrumenter. Kunderne vil blive tilbudt både "gamle" nationale og nye SEPA-instrumenter, og clearing- og afviklingsinfrastrukturerne vil kunne gennemføre betalinger med begge instrumenttyper. Målet er at opnå en gradvis markedsdrevet overgang til SEPA, således at en kritisk masse af transaktionerne migrerer ved udgangen af 2010.

Efter denne fase vil kunderne ikke længere kunne sende og modtage eurobetalinger, der foretages på baggrund af de nuværende indenlandske regelsæt for konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer.

SEPA's BETYDNING FOR INTERESSEENTERNE

SEPA-projektet får stor betydning for alle interessenter og skaber både muligheder og udfordringer. SEPA vil øge konkurrencen, idet euroområdet gøres til et integreret marked, hvor udbydere kan tilbyde deres tjenester overalt. Et større udvalg af tjenesteudbydere kombineret med stordriftsfordele sikrer, at kunderne får tilbudt et større udvalg af konkurrerende betalingsløsninger. Herudover bringer SEPA yderligere en lang række fordele.

SEPA's BETYDNING FOR INTERESSEENTERNE

> FOR FORBRUGERNE

SEPA-betalingsinstrumenter vil kunne bruges overalt i euroområdet, og det gør livet nemmere for forbrugerne.

- > Forbrugerne får **kun brug for én bankkonto**. Fra denne konto får de mulighed for at effektuere konto-til-konto overførsler i euro og foretage eurobetalinger via direkte debitering overalt i euroområdet, lige så let som de foretager nationale betalinger. De får fx mulighed for at betale husleje for børn, som studerer i udlandet, betale for et sommerhus i udlandet eller betale for ydelser fra selskaber andetsteds i Europa (fx til mobiltelefon-, forsikrings-, og forsyningsselskaber). Folk, som bor, arbejder eller studerer uden for deres hjemland, bliver ikke længere nødt til at have en bankkonto både hjemme og i udlandet.
- > Anvendelsen af **betalingskort** bliver mere effektiv, idet forbrugerne får mulighed for at anvende det samme kort til alle eurobetalinger. Det kommer til at betyde, at folk ikke længere i samme omfang har brug for at have kontanter på sig.
- > Det bliver muligt at tilbyde forbrugerne **innovative ydelser** på tværs af landegrænser. Det er banksektorens langsigtede mål, at SEPA-betalingsinstrumenterne kun kan anvendes i elektronisk form. Betalinger kan da let kombineres med tillæggydelser (dvs. ydelser, som forenkler betalingsprocessen for kunder og virksomheder både før og efter afviklingen af en betaling). Eksempler på sådanne ydelser er e-fakturer, betalingsinitiering via mobiltelefon eller internet, e-billetter (flybilletter) og e-bogføring. Konsekvensen for forbrugerne bliver, at de skal bruge mindre tid på deres betalinger.

> FOR FORRETNINGERNE

Betalingskort er blevet meget populære hos forbrugerne, og de erstatter stadig oftere checks og kontantbetalinger. Anvendelsen af kort forventes derfor at stige i fremtiden. For at kunne acceptere kortbetalinger er forretningerne nødt til at indgå en aftale med et pengeinstitut, der kan håndtere kortbetalingerne for dem (en kortindløsende bank), og som kan håndtere information om betalingen og kortindehaver og fremsende disse oplysninger til kortindehaverens pengeinstitut via clearinginfrastrukturen. SEPA giver i denne forbindelse følgende fordele:

- > Indløserne får mulighed for at håndtere alle SEPA-kompatible kortbetalinger, herunder også betalinger på tværs af landegrænser. Med SEPA får forretningerne mulighed for at **vælge en hvilken som helst kortindløser** i euroområdet til at håndtere kortbetalinger for sig. Det vil øge konkurrencen og reducere omkostningerne.
- > Forretningsterminalerne i euroområdet bliver **stadig mere standardiserede**. Derfor vil der opstå et større udvalg af terminaludbydere, og forretningerne vil blive i stand til at acceptere langt flere forskellige kort med den samme terminal. Større konkurrence mellem forskellige betalingskort bør også føre til lavere kortgebyrer for forretningerne.

SEPA's BETYDNING FOR INTERESSEENTERNE

> FOR VIRKSOMHEDERNE

SEPA medfører, at virksomhederne kan forenkle deres betalingsstyring.

> Når de **anvender SEPA-betalingsinstrumenter**, bliver de i stand til at udføre alle deres finansielle transaktioner i euro centralt fra **én bankkonto**. Betalingshåndteringen bliver forenklet, idet alle indgående og udgående betalinger sker i det samme format. Ved at samle betalings- og likviditetsstyringen på ét sted bliver virksomheder, som driver forretning i hele euroområdet, ikke blot i stand til at reducere omkostningerne, de vil også spare tid.

> **Tillægsydelser** som fx e-fakturering og e-bogføring vil gøre det lettere for virksomhederne at optimere håndteringen af deres betalinger. I dag tilbydes disse ydelser ofte kun nationalt, fordi forskellige betalingsformater og lovbestemte krav

besværliggør deres anvendelse på tværs af landegrænser. Standardiserede SEPA-betalingsinstrumenter vil gøre det lettere at overvinde denne hindring, og det vil blive en fordel for virksomhederne, at betalingerne behandles fuldautomatisk.

> FOR PENGEINSTITUTTERNE

SEPA's nye betalingsinstrumenter og infrastruktur for hele euroområdet vil give pengeinstitutterne følgende fordele:

> Pengeinstitutterne får mulighed for at tilbyde deres ydelser til kunder i hele euroområdet, og det bliver derved muligt for dem at **udvide** deres forretning og konkurrere på euroområdeplan. De får også mulighed for at udvide deres forretning ved at tilbyde deres kunder tillægsydelser ud over SEPA-produkterne.

> SEPA vil føre til øget europæisk integration og **markedseffektivitet**. Ved at ensarte de vilkår, der gælder for betalinger, vil SEPA resultere i ét sæt regler, lige og åben adgang, gennemsigtighed og interoperabilitet, hvilket vil fremme konkurrencen og give pengeinstitutterne mulighed for at forhandle sig frem til bedre vilkår hos deres tjenesteudbydere.

Forordning nr. 2560/2001 blev vedtaget med det formål at opnå ens gebyrer for indenlandske og grænseoverskridende betalinger. Fra 1. juli 2002 gjaldt forordningen for kortbetalinger og kontanthævninger i pengeautomater og fra 1. juli 2003 for konto-til-konto overførsler op til 12.500 euro. Siden 1. januar 2006 gælder den også for overførsler i euro med en værdi på op til 50.000 euro, som foretages inden for EU mellem to konti i euro. Europa-Kommissionen har fremsat forslag om, at reglerne for grænseoverskridende eurobetalinger udvides til også at omfatte direkte debitering, og afslutter sin gennemgang af forordningen i 2009 med henblik på at forenkle gennemførelsen af SEPA.

SEPA's BETYDNING FOR INTERESSENTERNE

> I forordning nr. 2560/2001 opstilles princippet om ens gebyrer for grænseoverskridende og sammenlignelige indenlandske betalinger inden for EU. Forordningen har skabt en ubalance mellem pengeinstitutternes gebyrer og omkostningerne i forbindelse med grænseoverskridende betalinger. Denne ubalance kan kun udlignes, hvis håndteringen af grænseoverskridende betalinger – dvs. formidling, clearing og afvikling – omorganiseres, så den er lige så **effektiv og billig** som den nationale betalingsformidling. At opnå dette er SEPA's primære mål.

> FOR INFRASTRUKTURUDBYDERNE

Adskillelsen af udviklingen af betalingsinstrumenterne og infrastrukturudbydere (som fx ACH'er og firmaer, der behandler kortbetalinger) bør øge konkurrencen blandt infrastrukturudbydere.

- > Infrastrukturudbydere vil **ikke længere være begrænset af nationale grænser**, men vil kunne tilbyde deres ydelser overalt i euroområdet.
- > **Interoperabilitet** eller interlinking mellem forskellige infrastrukturudbydere bliver mulig via et fælles sæt tekniske standarder.
- > Firmaer, der behandler kortbetalinger, får mulighed for at **servicere forskellige kortselskaber og -indlødere** i hele euroområdet.

KONSEKVENS FOR KUNDERNE

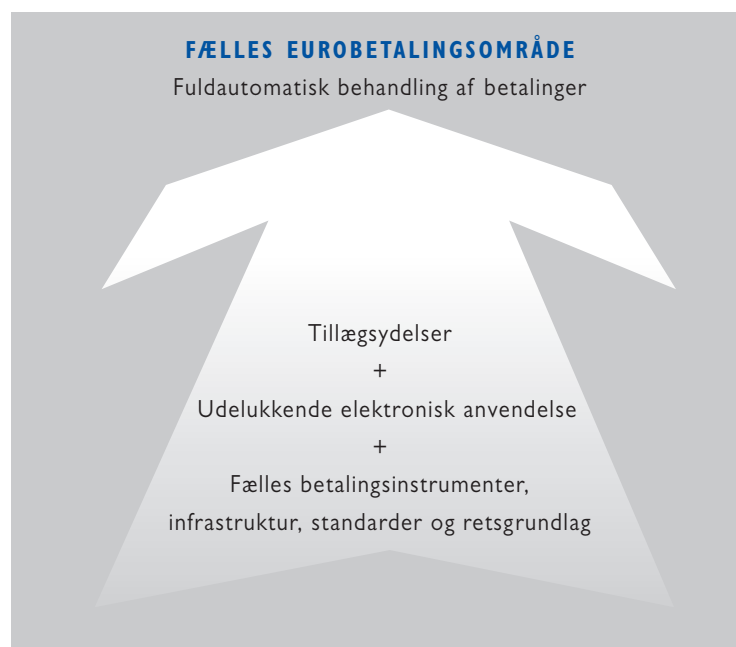
Generelt ventes kunderne kun at mærke meget lidt til overgangen til SEPA. De vil dog muligvis opleve visse ændringer, når de nationale betalingsinstrumenter erstattes af SEPA-betalingsinstrumenter. Kundens nationale kontonummer vil fx blive erstattet af det internationale bankkontonummer, IBAN, og de formularer, der anvendes til at initiere betalinger, kommer sandsynligvis også til at se anderledes ud end dem, der nu anvendes til nationale betalinger.

SEPA's KOMPONENTER

Oprettelsen af et indre marked for detailbetalinger i euroområdet er en fortløbende proces. Nu da de centrale elementer er så godt som på plads, er en væsentlig milepæl nået. Næste skridt bliver at udvikle og tilbyde tillægsydelser til kunderne. Disse ydelser vil øge antallet af SEPA-betalinger og sikre deres brugervenlighed og derved være med til at skabe et papirløst betalingsområde, hvor behandlingen af alle betalinger er fuldautomatiseret.

> SEPA-BETALINGSINSTRUMENTER

EPC har opstillet to nye regelsæt for konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer samt udstukket de overordnede principper for kortbetalinger i SEPA. De nuværende nationale instrumenter vil lidt efter lidt blive erstattet af SEPA-instrumenter, der er baseret på disse fælles regelsæt og principper.

SEPA's KOMPONENTER

SEPA KONTO-TIL-KONTO OVERFØRSLER

Konto-til-konto overførsler i SEPA bygger på et regelsæt for interbankbetalinger, hvori der er fastlagt et fælles sæt regler og processer for konto-til-konto overførsler i euro. Der er fastsat et fælles serviceniveau samt en tidshorizont, inden for hvilken de deltagende finansielle institutioner skal kunne gennemføre en sådan konto-til-konto overførsel. SEPA konto-til-konto overførsler blev lanceret i januar 2008.

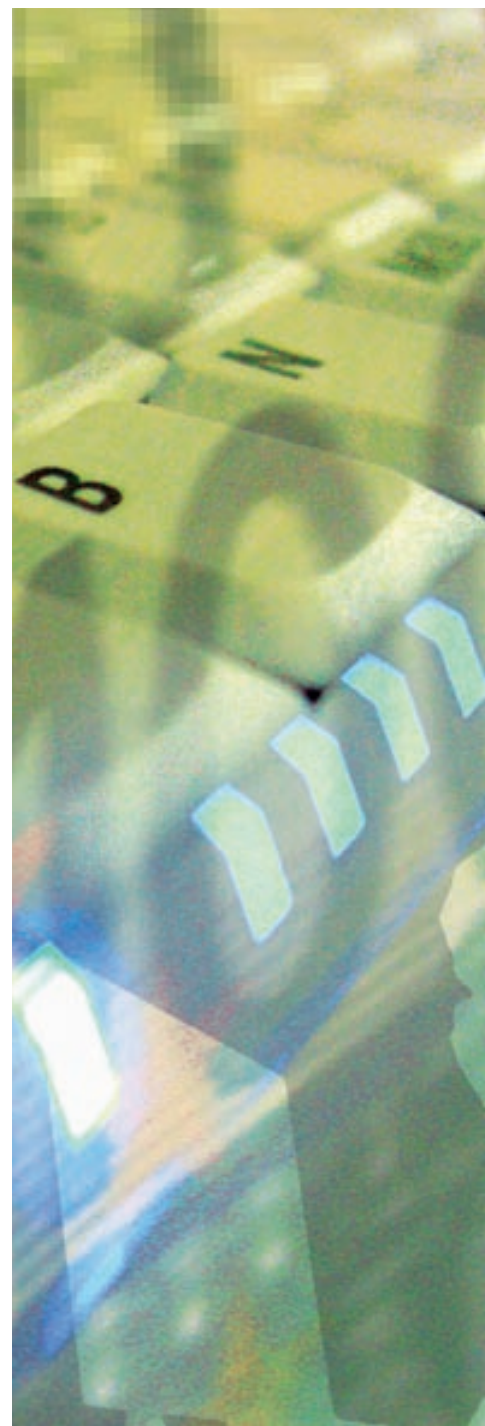
Hvad kendetegner SEPA konto-til-konto overførsler?

- > De kan gennemføres i hele SEPA. Alle kunder kan nås.
- > Modtagers konto krediteres det fulde beløb. Der er ingen grænse for betalingens størrelse.
- > Den maksimale afviklingstid er tre bankdage.¹⁾
- > Betalingsinstrument og betalingsinfrastruktur er adskilt.
- > IBAN og BIC anvendes som kontoidentifikation.
- > Der gælder et omfattende regelsæt for afviste og returnerede betalinger.

Hvad er en konto-til-konto overførsel?

En betaling, som initieres af betaler. En betalingsinstruks sendes til betalers bank (dvs. afsenderbanken), som overfører beløbet til modtagers bank (dvs. modtagerbanken), hvilket ofte sker via flere mellemlid.

¹⁾ I henhold til betalingstjenestedirektivet, som træder i kraft 1. november 2009, bliver den maksimale afviklingstid tre bankdage frem til 1. januar 2012 og én bankdag derefter.

SEPA's KOMPONENTER

SEPA DIREKTE DEBITERING

Direkte debiteringer i SEPA bygger på et regelsæt for interbankbetalinger, hvori der er fastlagt et fælles sæt regler og processer for direkte debiteringer i euro. Der er fastsat et fælles serviceniveau samt en tidshorisont, inden for hvilken de deltagende finansielle institutioner skal kunne gennemføre sådanne direkte debiteringer. SEPA direkte debitering lanceres 1. november 2009.

Standardmodellen for SEPA direkte debitering

Den nye model for SEPA direkte debitering indebærer, at debitor giver kreditor tilladelse til at trække et beløb direkte på sin konto. En elektronisk løsning gør det muligt for kunderne – via deres netbank – elektronisk at give kreditor tilladelse til at trække et beløb på deres konto.

Hvad kendetegner standardmodellen for SEPA direkte debitering?

- > Betalinger kan gennemføres overalt i SEPA til en hvilken som helst modtager.
- > Direkte debiteringer kan anvendes både til tilbagevendende og enkeltstående eurobetalinger.
- > Den påkrævede transaktionstid er fem bankdage for den første betaling eller den første i en række tilbagevendende betalinger og to bankdage for efterfølgende, tilbagevendende betalinger.
- > Betalingsinstrument og betalingsinfrastruktur er adskilt.
- > IBAN og BIC anvendes som kontoidentifikation.
- > Der gælder et omfattende regelsæt for afviste og returnerede betalinger.

Særlige kendetegn

- > Der er også udarbejdet en business-to-business model for direkte debitering, som er baseret på standardmodellen for SEPA direkte debitering, men som har yderligere en række specifikke karakteristika, der anvendes i transaktioner mellem virksomheder.

Hvad er en direkte debitering?

Betalingsmodtager initierer betalingen via sin bank i henhold til en aftale mellem modtager og betaler (dvs. afsender). Direkte debiteringer anvendes ofte til tilbagevendende betalinger (som fx betaling af el-, vand- og varmeregninger), hvor der er indgået en forhåndsaftale med betaler. De anvendes også til enkeltstående betalinger, hvor betaler har autoriseret en enkelt betaling.

SEPA's KOMPONENTER

SEPA KORTBETALINGER

SEPA kortbetalinger vil blive gennemført i overensstemmelse med en række grundlæggende principper, som udstedere, indlødere, kortselskaber og -operatører skal overholde. Principperne er udviklet af EPC, og de omtales også som "SEPA-rammerne for kortbetalinger".

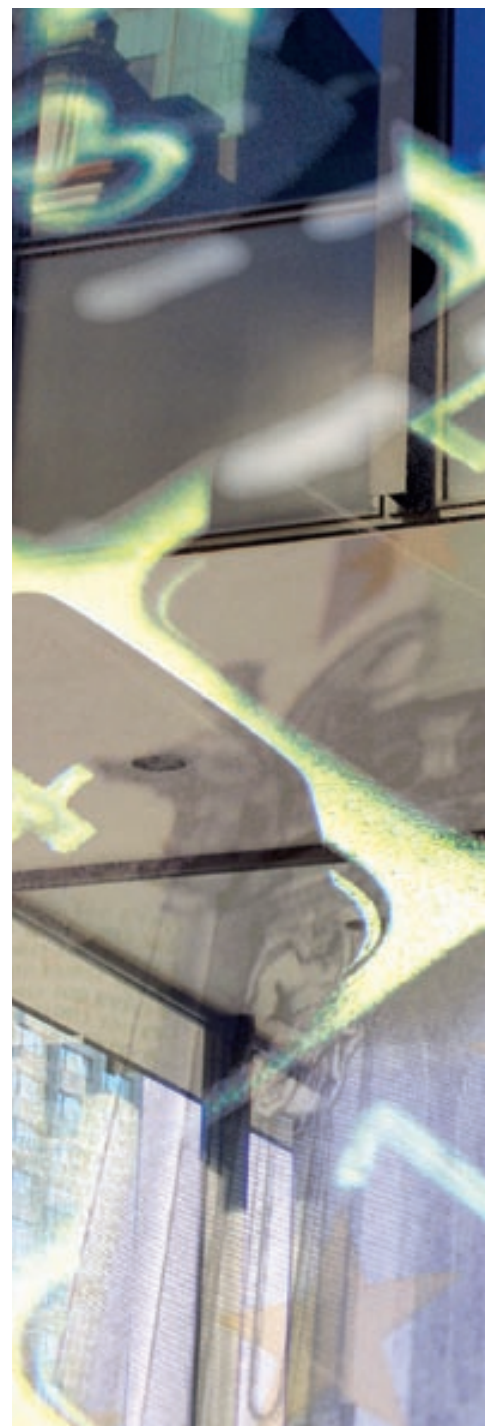
Hvad kendetegner SEPA kortbetalinger?

- > Kortindehavere kan betale med ét kort over hele euroområdet (kun begrænset af forretningernes accept).
- > Både kortindehavere og forretninger bliver i stand til at foretage og modtage kortbetalinger i hele euroområdet på en ensartet og konsekvent facon.
- > Firmaer, der behandler kortbetalinger, bliver i stand til at konkurrere indbyrdes og tilbyde deres tjenester over hele euroområdet. Derved bliver denne del af betalingskortmarkedet mere konkurrencedygtig, pålidelig og omkostningseffektiv.

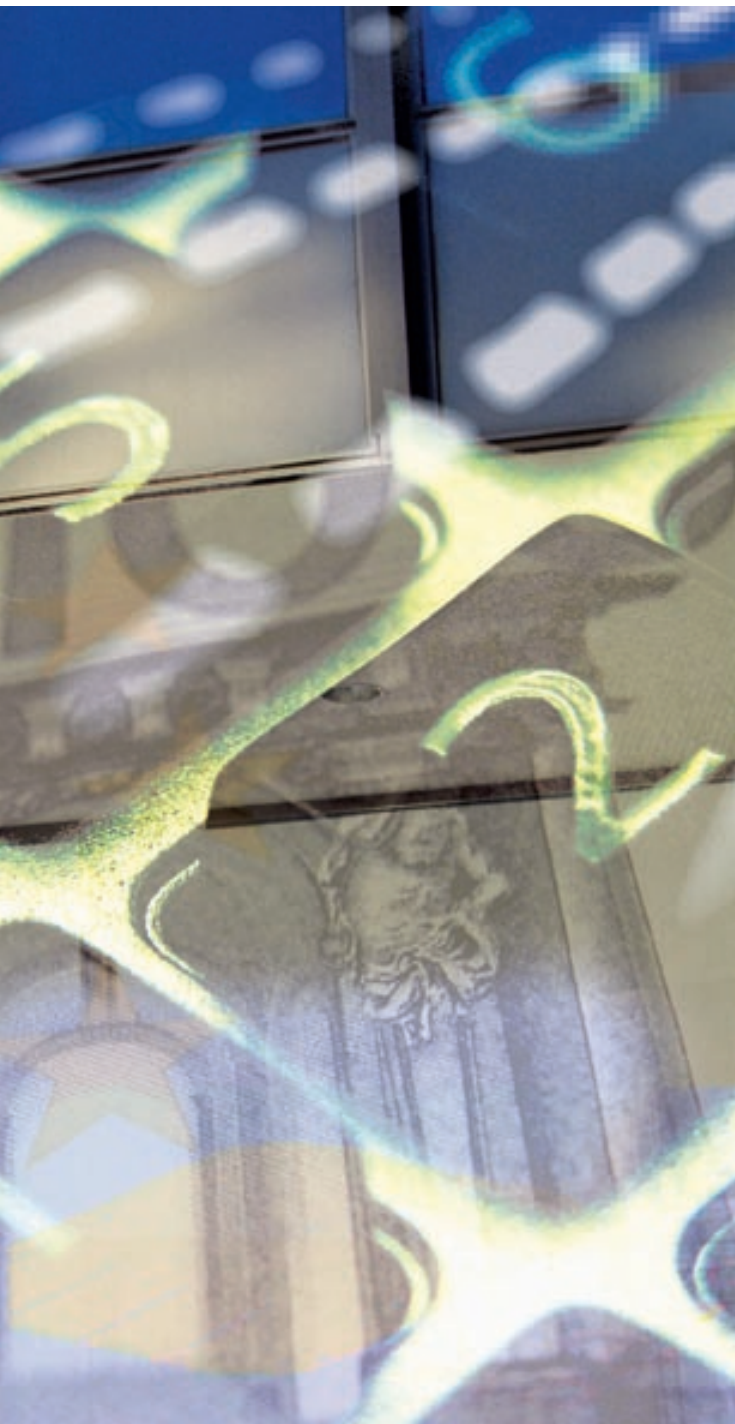
Hvad er en kortbetaling?

De mange typer af betalingskort, som kortindehaverne kan vælge, kan opdeles i to hovedgrupper:

- > **debitkort**, som giver kortindehaveren mulighed for at debitere indkøb direkte og enkeltvis på en konto.
- > **kreditkort**, som giver kortindehaveren mulighed for at foretage indkøb op til et vist maksimumbeløb. Ved udgangen af en given periode betales enten hele saldoen eller en del heraf, hvorefter den resterende saldo betragtes som et lån, der skal forrentes.

SEPA's KOMPONENTER

KONTANTFORSYNING I SEPA

Skal betalingssystemerne fungere smidigt, kræver det en blanding af betalingsinstrumenter, herunder også kontanter.

For at kunne oprette det fælles kontantforsyningsområde for virksomheder, der har specialiseret sig i at håndtere kontanter, har ECB vedtaget en række foranstaltninger, der skal bidrage til at opnå lige konkurrencevilkår for kontanttjenester inden for Eurosystemet. Foranstaltningerne vedrører banksektoren, der både er Eurosystemets centrale modpart, når det gælder kontanttjenester, og Eurosystemets formidler af kontanter til offentligheden. Der vil blive truffet yderligere foranstaltninger til at opnå en større harmonisering af de nationale centralbanker kontanttjenester på mellemlangt sigt.

Hvem udsteder pengesedler?

ECB har eneret til at bemyndige udstedelse af pengesedler i euroområdet. De nationale centralbanker i Eurosystemet sætter eurosedler i omløb, når de udleverer dem til banksektoren. Den vigtigste distributionskanal til offentligheden er via pengeautomater.

SEPA's KOMPONENTER

> SEPA-INFRASTRUKTURER

EPCs rammer for clearing og afvikling i SEPA indeholder principper, som gør det muligt for infrastrukturudbydere at klare betalinger, der gennemføres ved hjælp af SEPA-instrumenterne til konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer. I henhold til EPCs rammer skelnes der mellem roller og ansvarsområder for på den ene side de to betalingsinstrumenter (dvs. reglerne for de forskellige betalingsinstrumenter) og på den anden side infrastrukturterne (dvs. udbydere, som tilbyder håndteringsydelser til finansielle institutioner). Rammerne indeholder endvidere en klassificering af forskellige infrastrukturtyper, lige fra PEACH og ordninger mellem forskellige grupper til rent bilaterale ordninger. Rammerne for clearing og afvikling i SEPA trådte i kraft i januar 2008.

CLEARINGS- OG AFVIKLINGSINFRASTRUKTURER I SEPA

Eurosystemet sigter mod, at de vigtigste infrastrukturer skal kunne sende/modtage eurobetalinger, som foretages ved hjælp af SEPA-betalingsinstrumenter til/fra alle pengeinstitutter i euroområdet. Det skal være muligt at nå pengeinstitutter direkte, indirekte via formidlende pengeinstitutter eller indirekte via links mellem infrastrukturterne. For at opnå en effektiv udveksling af betalingsmeddelelser, bør infrastrukturudbydere indføre ensartede regler for interoperabilitet. Et andet mål er at sikre fuldstændig gennemsigtighed, for så vidt angår infrastrukturudbydernes ydelser og priser.

Hvad er clearing og afvikling?

Clearing er den proces, hvorved betalingsinstrukser overføres, behandles og bekræftes, og hvor det endelige beløb, der skal afvikles, opgøres (enten på baggrund af enkelttransaktioner eller bundtede transaktioner).

Afvikling er overførslen af midler mellem betaler og betalingsmodtager (og mellem betalers pengeinstitut og betalingsmodtagers pengeinstitut).

SEPA's KOMPONENTER

Inden for SEPA vil clearing og afvikling derfor blive organiseret, så det sikres:

- > at alle pengeinstitutter i euroområdet kan nås
- > at betalingsinstrumenter og infrastrukturer er adskilt.

> STANDARDISERING

EPC har valgt at anvende velkendte internationale standarder for SEPA-betalingsinstrumenterne. Målet er at sikre automatisk behandling af alle eurobetalinger. Processen kan opdeles i tre trin.

- > I regelsamlingerne for SEPA konto-til-konto overførsler og direkte debiteringer har EPC opstillet en række **forretningsmæssige krav**, som beskriver de dataelementer, der skal udveksles mellem finansielle formidlere. På baggrund af de forretningsmæssige krav, har EPC identificeret de **logiske krav**.
- > Det sidste trin indebærer, at de logiske krav bliver til konkrete **meddelelsesstandarder**. De valgte standarder er UNIFI (ISO 20022) XML-meddelelsesstandarderne, som er udarbejdet af Den Internationale Standardiseringsorganisation. EPC har også fastlagt retningslinjer for implementeringen af SEPA, hvoraf det fremgår, hvordan UNIFI-meddelelsesstandarderne skal anvendes.

EPC har vedtaget, at anvendelsen af UNIFI-standarderne bliver obligatorisk i bank-til-bank forholdet, og anbefales i kunde-til-bank forholdet.

Hvad er standarder?

Standarder er regler, der fastlægger teknologi, adfærd og samspil. Tekniske standarder er nødvendige for at muliggøre samspil og interoperabilitet mellem IT-systemer og for at opnå en automatiseret betalingsproces.

SEPA's KOMPONENTER

> JURIDISKE RAMMER

I betalingstjenestedirektivet opstilles de nødvendige juridiske rammer for SEPA-betalinger, og disse kommer også til at gælde for eksisterende nationale betalingsprodukter. Betalingstjenestedirektivet blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet i 2007. Det skal senest i november 2009 være gennemført i national lovgivning. Direktivet indeholder tre centrale elementer, som beskrives nedenfor.

RETEN TIL AT UDBYDE BETALINGSTJENESTER TIL OFFENTLIGHEDEN

Formålet med direktivet er at harmonisere adgangskravene til markedet for betalingsformidlere, der ikke er pengeinstitutter. Det vil bidrage til at skabe innovation, lige vilkår og øget konkurrence.

GENNEMSIGTIGHEDS- OG INFORMATIONSKRAV

I direktivet opstilles klare og præcise krav til harmoniseret information, som alle udbydere af betalingstjenester skal opfylde, uanset om de tilbyder SEPA-betalingsprodukter eller eksisterende nationale betalingsprodukter. Det vil forbedre gennemsigtigheden for kunderne og medføre en fuldstændig harmonisering af nationale regler. Aktuelt varierer disse meget.

Hvad er betalingstjenestedirektivet?

I 2007 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet direktivet om betalingstjenester i det indre marked eller "betalingstjenestedirektivet". Direktivet skal sikre, at der gælder de samme juridiske rammer for alle betalinger, der effektueres i Europa.

RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSE FOR BRUGERE OG UDBYDERE AF BETALINGSTJENESTER

Direktivet vil bringe klarhed og sikkerhed om brugernes og betalingstjenesteudbydernes grundlæggende rettigheder og forpligtelser. Det indeholder også de nødvendige juridiske rammer for SEPA, da det vil føre til en harmonisering af de forskellige nationale juridiske krav, som gælder på nuværende tidspunkt.

SEPA OG EUROSYSTEMET

> EUROSYSTEMETS VISION FOR SEPA

Eurosystemet ser SEPA som et "integreret marked for betalingstjenester, hvor konkurrencen er effektiv, og hvor der inden for euroområdet ikke skelnes mellem grænseoverskridende og nationale betalinger".

Fælles udtalelse fra Europa-Kommissionen og Den Europæiske Centralbank, maj 2006

Hvorfor er Eurosystemet involveret i SEPA?

Eurosystemets interesse i SEPA-projektet og den finansielle integration af betalingssystemer i almindelighed skyldes den statutmæssige forpligtelse, som Eurosystemet har i henhold til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, til at fremme betalingssystemernes smidige funktion og sikre finansiel stabilitet.

> EUROSYSTEMETS FOKUS

Eurosystemet støtter den kontinuerlige udvikling af SEPA, som sikrer, at kundernes behov og krav opfyldes. Den umiddelbare hensigt bør være:

- > at give alle brugere adgang til SEPA direkte debitering fra november 2009
- > at gå videre med initiativer til at udvikle en ny europæisk kortordning
- > at forbedre SEPA-betalingsinstrumenter ved hjælp af tillægsydelser (e-fakturer, e-bogføring, online betalingsinitiering osv.) samt at sikre fuldautomatisk behandling af alle betalinger i SEPA.

SEPA OG EUROSISTEMET

> REALISERINGEN AF SEPA

Eurosystemet støtter etableringen af SEPA ved at fungere som katalysator for ændringer. Eurosystemet vil også fremover:

- > give vejledning, så der opnås det bedst mulige detailbetalingsmarked i EU
- > arbejde sammen med den offentlige sektor, så det sikres, at denne indfører SEPA-betalingsprodukterne på et tidligt tidspunkt i alle lande
- > arbejde sammen med brugerne, så det sikres, at EPC tager højde for deres forventninger
- > bidrage til koordineringen af kommunikationsindsatsen:
 - > på tværs af landegrænser sammen med Europa-Kommissionen og EPC med sigte på at koordinere deres kommunikationsaktiviteter
 - > på nationalt plan med de koordineringsorganer, der er blevet oprettet i alle eurolande. Disse organer består fortrinsvis af repræsentanter for de nationale regeringer, de nationale bankforeninger og de nationale centralbanker. De har til formål at garantere implementeringen af SEPAs centrale elementer samt at sikre, at de nationale banksektorer holdes informeret om og er parate til SEPA.

SEPA OG EUROSISTEMET

> EUROSISTEMETS FORVENTNINGER PÅ LANGT SIGT

Eurosistemet tilskynder EPC til at fortsætte sine bestræbelser på at udvikle et indre, innovativt marked for detailbetalinger i euroområdet, som opfylder europæernes behov. På langt sigt forventer Eurosistemet, at alle betalinger inden for euroområdet bliver indenlandske, og at sikkerheds- og effektivitetsniveauet for disse betalinger bliver mindst lige så godt som de bedste nationale betalinger i dag.

KVALITET

I SEPA vil eurobetalinger blive effektueret lige så hurtigt eller endda hurtigere og nemmere, end det i dag er tilfældet for de mest optimale nationale betalinger.

STANDARDISERING

På langt sigt vil en fuldautomatisk behandling af alle betalinger i euroområdet blive mulig på grundlag af åbne og ikke-privatejede standarder.

INTERESSENTERNES ROLLE

Alle interessenter bliver inddraget i den løbende udvikling af SEPA. Selv om SEPA på kort sigt er en udfordring for alle, bliver der på langt sigt mulighed for europæisk integration og teknologiske fremskridt.

VALGMULIGHEDER

Interessenterne kan vælge mellem flere fuldstændigt gennemsigtige SEPA-betalingsinstrumenter, og de vil ikke blive begrænset af nationale grænser. Kunderne får et større udvalg af pengeinstitutter og betalingsprodukter. Endelig bliver de finansielle institutioner i stand til at vælge mellem en lang række infrastrukturudbydere og firmaer, der behandler kortbetalinger.

SIKKERHED

Kunderne vil føle sig sikrere, når de anvender SEPA-betalingsinstrumenter, som beskyttes af mindstekrav til sikkerhedsstandarderne.

KONKURRENCE

Da euroområdet bliver til et integreret marked, hvor udbydere på tværs af nationale grænser kan tilbyde deres tjenester til hele euroområdet, vil SEPA skabe mere konkurrence.

© Den Europæiske Centralbank, 2009

Adresse	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main
Postadresse	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main
Telefon	+49 69 1344 0
Websted	http://www.ecb.europa.eu
Fax	+49 69 1344 6000
Layout og design	Alexander Weiler Visuelle Kommunikation Hünstetten, Tyskland
Trykkeri	Imprimerie Centrale s.a. Luxembourg

Alle rettigheder forbeholdt.

ISBN (online) 978-92-899-0575-6

